

In acest număr : Regulamentul pentru rechiziționarea locuințelor pentru funcționari și ofițeri

Anul VII

Cluj, 15 Mai 1927

Nr. 10

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 600 Lei pe 1 an
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 35 Lei
Un număr vechiu 40 Lei

Redacția : Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația : Str. Regina Maria 18 (Radio Reclame România S.A.) unde se primesc abonamente și orice cereri de adje. Telefon 630

Director fondator și redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Avocat din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Ceur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Bartha Ignat
avocat din Cluj

Boila Romul
Profesor la Universitatea din Cluj

Botez Corneliu
Consilier la Inalta Curte de Casație

Dimitriu Vasile
Profesor la Universitatea din București

Docan P. George
Presedinte Tribunalul Buzeu

Filipescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Filipescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hațieganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurițiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru, Avocat Oradea-Mare

Maria Alexandru
Prim președintele Curtii de Apel
Timișoara

Micșa Pompel
Prim președintele Curtii de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Judecător la Trib. Cluj

Petrescu F. Vasile
Judecător de ședință la Trib. Sibiu

Popp Romulus
Prim președintele Curtii de Apel
Brașov

Poruștu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Radu Iorgu
Profesor la Universitatea din Cluj

Ștețcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercuria
Sibiului

Ștăncescu Ștefan
Prim președintele Curtii de Apel
Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat. Avocat din Cluj

CUPRINSUL :

1. Hotărâri și adnotări de **Andrei Rădulescu**
Consilier la Casație
Membru al Acad. Române
2. Criza de autoritate în materie tutelară de **Dr Nicolae Maior**
advocat, Oradea
3. Contravenție la legea XXVIII/1908.
Achitare. Jurispr. Trib. Târnava-Mare
cu o adnotare de **St. Dumitrescu**
Primpreședinte la Trib.
Sighișoara

4. Rezumate de jurisprudențe stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație
5. Rechiziția și aplicarea legii noi a chiriilor
6. Regulamentul pentru rechiziționarea locuințelor pentru funcționari și ofițeri
7. Informațiuni

"AGRICOLA"

SOC. AN. DE ASIĞURĂRI GENERALE

FONDATA
1906

FONDURI DE GARANȚII LEI: 35,473,258

Primește asig-
urări în toate
ramurile

Direcțiunea gene-
rală: București, Ca-
lea Victoriei Nr. 11
Direcțiunea regio-
nală: Cluj, Str.
Nicolae Iorga 11

Reprezentanțe: Toate orașele din România

Banca Centrală

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S O C. A N. I N C L U J

Sir. Reg. Maria Nr. 1-3

Capital: Lei 50,000,000

Fondri: Lei 8,000,000

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Haleg, Sibiu, Turda

Secția de cereale - Secția de Coloniale
Fabrică de surrogat de cafea "Centrala"
Secția specială pentru ciment - Secția
de bancă și devize - Execută tot
felul de transacțiuni bancare, plăși
pe toate piețele interne și streine
Depunerile se fructifică în
condițiunile cele mai favo-
rabile - Impozitul du-
pă depuneri îl plă-
tește institutul

LEGATURI DIRECTE CU AMERICA!

BANCA CHRISSOVELONI

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CAPITALUL
ȘI REZERVA

LEI 350.000.000

SUCURSALA CLUJ

SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: *Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu, // Bănci
afiliate: Banca de Devis și Lombard, București,
Banca Ardeleană Casa de Economie Cluj, Chris-
soveloni & Co. Paris, Chrissoveloni & Co. Viena*

TELEFON: 379, 62, 427, 980

**CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA
DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIAȚA UNIRII**

Capitaluri
proprii Lei
77.000.000

Efectuază
avantaș
orice ala-
cere bancare

SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOȘAN.

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

**Banca Generală a Țării
Românești București,**

Brăila,

Brașov, Cluj,

Constanța, Craiova,

Galați, Giurgiu, Oradea

Mare, Ploești, Sântul

Gheorghe, Târgul

Magurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60.000.000 // Rezerve Lei 50.000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA.”

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	600 Lei pe 1 an
• • • • •	Advocați	500 Lei pe 1 an
• • • • •	Magistrați	400 Lei pe 1 an
• • • • •	Un număr simplu	30 Lei
• • • • •	Un număr dublu	35 Lei
• • • • •	Un număr vechi	40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Str. Regina Maria 18 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamentele și orice cereri de adje. Telefon 630

CUPRINSUL:

1. Hotărâri și adnotări de *Andrei Rădulescu*
Consilier la Casație
Membru al Acad. Române
2. Criza de autoritate în materie tutelară de *Dr. Nicolae Maior*
advocat, Oradea
3. Contravenție la legea XXVIII/1908. Achitare. Jurispr. Trib. Târnava-Mare cu o adnotare de *St. Dumitrescu*
Primpreședinte la Trib.
Sighișoara
4. Rezumate de jurisprudențe stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație
5. Rechiziția și aplicarea legii noi a chiriilor
6. Regulamentul pentru rechiziționarea locuințelor pentru funcționari și ofițeri
7. Informațiuni

influența culturii franceze, cum cred mulți. Înainte chiar de 1864 se găsesc hotărâri destul de bine alcătuite; și mai ales după 1830, când învățătura Dreptului se mai răspândise, întâlnim hotărâri de ale instanțelor superioare bine întocmite; iar după noua organizare a Dreptului din 1864—65 propășirea este vădită și totul a mers din ce în ce în spre mai bine.

Aceste îmbunătățiri și transformări ale părții formale a jurisprudenței noastre ar merita să fie cercetate mai de aproape spre a pune în evidență trecutul și progresul realizat.

Am observat — însă — în ultimii ani unele procedee, care nu cadrează cu adevăratele norme impuse pentru facerea hotărârilor.

Nu este nevoie să arăt amănunțit ce trebuie să conțină o hotărâre judecătorească; procedura, civilă arată cu suficiență.

O hotărâre — cum se știe — trebuie să cuprindă, între altele, motivele care au determinat pe magistrat să dea soluția, să desfășure în scurt argumentele, care au format convingerea, să arate că soluția este întemeiată pe texte de legi, pe constatări de fapt ori pe argumente stabilite prin raționament și care impuneau rezolvarea litigiului în acel fel. Într-o hotărâre trebuie să vedem ce a gândit judecătorul despre faptele și actele juridice, care i-au fost supuse, precum și despre regulile de drept, de care s'a călăuzit pentru deslegarea pricinii. Hotărârea trebuie să arate când chestiunea de drept este controversată — de ce s'a admis un punct de vedere și nu altul, să expună în scurt interpretarea taxtelor, afirmându-se în chip clar temeiurile, pe care se sprijină pentru a admite o anumită interpretare.

Pentru formarea părerii sale judecătorul va întrebuința desigur toate mijloacele cunoscute pentru o bună interpretare; și printre ele va utiliza și părerile doctrinarilor precum și

Hotărâri și adnotări

Intocmirea hotărârilor este nu numai una din principalele îndatoriri ale magistratului ci și o contribuție foarte însemnată pentru înaintarea științei juridice.

Darea unei bune soluțiuni este necesară din toate punctele de vedere dar tot așa de necesar este ca să fie motivată cât mai bine într-o redacție întocmită după o metodă, din care să nu lipsească principiile științifice ale Dreptului.

La noi — trebuie s'o recunoască orice om nepărtinitor — s'a făcut progres și în această privință. Sunt hotărâri, care pot fi puse alături de cele mai bune din alte țări nu numai ca soluțiuni ci și ca mod de alcătuire; unele au fost publicate în revistele streine, comentate și apreciate în chipul cel mai elogios. Numărul hotărârilor, care merită calificarea de foarte bune este destul de mare; și dacă s'ar publica mai multe și în alte limbi desigur că mulți streini și-ar schimba părerea despre cultura noastră juridică.

Această stare nu este ceva care s'a desvoltat în timpurile din urmă sau numai sub

ceiace s'a mai hotărît altădată, jurisprudența. Pregătirea sa juridică, cultura și priceperea sa îl vor ajuta să facă alegerea convenită din materialul doctrinar și jurisprudențial. Este prea știut că nu orice articol, studiu sau orice hotărîre merită calificativele de doctrină și jurisprudență și trebuiesc luate în considerare necum să servească de bază unei interpretări.

Nu de modul cum trebuiesc folosite lucrările de doctrină și jurisprudență mă ocup acum, ci vreau să relev ceva.

Independent de modul cum le-a întrebuintat, judecătorul nu trebuie să-și motiveze hotărîrea, invocând în sprijinul părerii sale doctrina și jurisprudența. Acestea nu sunt recunoscute — în mod unanim — ca izvoare de Drept și chiar dacă sunt recunoscute de unii, ele n'au puterea obligatorie a legii. Ele servesc pentru a lămuri legile, pentru a le corecta și a le îmbunătăți. Judecătorul nu este ținut să urmeze părerea doctrinarilor și — afară de puține excepții — nici jurisprudența; destul numai să-și justifice convingerea și hotărîrea sa, care de altfel poate uneori să servească pentru schimbarea părerii unanim admisă.

Chiar când își formează părerea cu ajutorul doctrinei sau jurisprudenței, sau când le urmează în totul, el nu trebuie să-și motiveze hotărîrea arătând că a hotărât așa pentru că astfel a zis doctrina și așa-i jurisprudența.

Doctrina și jurisprudența trebuiesc trecute prin prisma judecăței sale și motivarea hotărîrei trebuie să apară ca produsul raționamentului său. Judecătorul nu trebuie să se închine decât înaintea textului clar al legii; ceiace au scris ori au hotărît alții nu e lege pentru el; acestea trebuie a fi controlate, cercetate, judecate de el; cu ajutorul lor își poate forma părerea dar temeiul hotărîrei este această părere a sa cu argumentele isvorite din raționamentul său.

Am hotărît așa pentru că, în urma elaborării intelectuale, eu judecător am găsit următoarele motive întemeiate, independent de faptul că aceste motive erau arătate și în doctrină sau în jurisprudență.

Se întâmplă dese ori să se vadă — mai ales în hotărîrile magistraților mai tineri — că se fac referiri la doctrină și jurisprudență; se citează uneori pasagii întregi, se fac trimiteri numeroase la autori ori la hotărîri. Se pare chiar că începe a se generaliza o formulă cam astfel: „având în vedere că doctrina și jurisprudența este în sensul . . .” sau „că este de doctrină și jurisprudență”, etc. etc.

Cred că procedeul nu este bun. Lucră-

rile de doctrină și jurisprudență sunt — cum am arătat — mijloace ajutătoare pentru a forma convingerea magistratului și a-i înlesni rezolvarea chestiunilor ce-i sunt deduse spre judecată; ele nu pot fi prezentate ca temeiuri, ca motive pentru justificarea soluțiilor. În orice caz nu este deloc potrivit să se citeze în hotărîrile judecătorești diverși autori chiar când aceștia sunt autorități incontestabile, necum unii, care nici nu merită atâta onoare. Aceiași observație și asupra citatelor din hotărîri, mai ales când nici nu se face o alegere serioasă între ele.

Modul acesta de a cita din doctrină și din jurisprudență, de a face trimiteri, de a reproduce părți, poate fi întrebuintat într'un studiu, în articole, dar nu în hotărîri; și chiar acolo este o măsură.

Sunt totuși în Dreptul nostru cazuri când judecătorul își poate motiva hotărîrea pe jurisprudență, pe decizii ale unei instanțe, când le poate cita chiar ca un text de lege. Aceasta are loc când acele decizii sunt obligatorii pentru el. Astfel când i s'a trimis, potrivit legii agrare, după casare să judece chestiunea prețului terenului expropriat, când, sub vechea lege a Curții de Casație i s'a trimis să rezolve un litigiu după 2 casări, cea din urmă în secțiuni-unite. Acum sub legea nouă a Inaltei Curți cazurile vor fi mai dese pentru că după casare instanța de trimitere este obligată să judece așa cum a decis Casația în chestii de drept.

În asemenea cazuri judecătorul nu mai are libertatea de a judeca asupra acelei chestiuni și trebuie să se supună, deși poate nu împărtășește acel fel de a vedea. Soluția fiind dată pe temeiul jurisprudenței magistratul are tot dreptul să-și motiveze hotărîrea prin referire la deciziile, pe care a trebuit să le respecte.

Părăsindu-se procedeul semnalat — și sper că se va părași încetul cu încetul — de a ne referi și de a cita ca o acoperire a soluțiilor doctrina și jurisprudența vom ajunge ca în genere hotărîrile instanțelor noastre să rămână ceiace trebuie să fie: opera judecătorului, care s'a întemeiat pe constatările sale, pe lege, care a utilizat toate mijloacele științei juridice dar care n'a reprodus din gândirea altora ci a raționat, a judecat el și înfățișează soluția ca produs al muncii sale intelectuale.

Este și în interesul justiției și al jurisprudenței române ca să se prezinte cât mai bine și ca această jurisprudență să fie alcătuită cu o adevărată metodă științifică.

Numai cu o astfel de dorință fac observațiunile de mai sus.

II

De câțeva vreme s'au înmulțit și *adnotările de hotăriri*. Acest gen de activitate juridică nu este însă, nou nici la noi. Încă de pe la 1865 în revistele de drept, de scurtă durată de atunci, găsim adnotări și unele destul de bune. În ultimele decenii numărul lor a crescut iar după războiu acest număr a devenit foarte mare; aproape nu este număr de revistă în care să nu întâlnim adnotări, unele dezvoltate iar altele sub formă redusă de note. Progresul este necontestat nu numai din punct de vedere al numărului ci și al calității. Sunt printre ele multe, care ar putea fi publicate în cele mai bune reviste din oricare țară, adevărate studii, alcătuite foarte metodic, cu multe vederi originale și dovedind o deosebită bogăție de cunoștințe.

Adnotările bune reprezintă o parte foarte interesantă a culturai noastre pe terenul Dreptului.

Am arătat și altă dată necesitatea unei critici periodice, așa de folositoare pentru corectarea interpretărilor greșite și pentru evoluția Dreptului.

Oricând s'ar spune că lucrul judecat este socotit ca adevăr totuși este tot așa de adevărat că printre hotăriri unele pot fi greșite, fie ca soluție, fie numai ca motivare. Este foarte necesar ca hotăririle să fie cercetate de cei învățați în știința Dreptului și când cuprind greșeli să fie criticate, cu toată severitatea, pe care o merită dar cu tot respectul datorit justiției și cu seninătatea, pe care o impune știința.

Nu polemică ci cercetare științifică, călăuzită numai de dorința de a pune în evidență dreptatea și adevărul.

Critica hotăririlor, este mai necesară decât critica lucrărilor de doctrină din cauza marelui influențe pe care jurisprudența o are — mai ales în vremea noastră — asupra mersului justiției.

Dacă adnotările sunt necesare trebuie însă să se știe că și ele urmează să fie făcute după anumite norme, că și aci, ca în orice activitate științifică serioasă, se cere pregătire și metodă.

Se văd de pildă adnotări, în care nu se adaoga aproape nimic nou la cele cuprinse în hotăriri. În dorința de a semna o așa zisă adnotare autorul ei reproduce ori parafrazază ceea ce este în hotăriri; une ori înșiră lucruri elementare, care se găsesc în orice manual

de școală și care n'aduc nici o lumină pentru cele cuprinse în hotăriri; alte ori reproduce părți întregi din autori ori din jurisprudență, care iarăși nu sunt de folos pentru cercetare.

Unii fac trimiteri la un mare număr de autori și hotăriri voind parcă să lungească adnotarea și să impresioneze deși este cert că nu sunt utile și deși e vădit că n'au utilizat tot ce au enumerat în acele trimiteri, necum să fi controlat. Întâlnești în citații autori, despre care știi sigur sau cel puțin te întrebi dacă se găsesc în bibliotecile din România. Adnotatorul i-a găsit într'o lucrare de doctrină sau într'un repertoriu de jurisprudență și i-a produs pur și simplu, fără altă osteneală. Și necunosătorul se va impresiona cu drept cuvânt de atâtea cunoștințe și lectură.

Se mai observă uneori că în acele citații și trimiteri nu se face o alegere. Se întâlnesc marii doctrinari, cu autoritate necontestată, amestecați cu necunoscuți, cu compilatori ori cu începători; se găsesc decizii ale Curții de Casație, din Franța sau dela noi, alături de o carte de judecată; se văd hotăriri, care n'au nici o apropiere cu aceia de care se ocupă adnotatorul sau așa de îndepărtată că nu trebuia s'o menționeze; sau se citează o sumă de hotăriri ale instanțelor de diverse grade, care toate cuprind același fel de rezolvare a problemei. Cu chipul acesta se face o îngrămădire de citate fără rost și fără metodă, care impresionează în adevăr, dar care nu numai că nu sunt de folos ci îngreulează pe cel care ar vrea să citească, să se instruiască ori să controleze.

Unii adnotatori au obiceiul de a amesteca și alte cunoștințe ale lor, de ordin științific, literar, filosofic care mai totdeauna n'au ce căuta într'o cercetare juridică sau sunt de un folos minim. E și în acest procedeu ceva exagerat, care seamănă a pedanterie.

Nu mai vorbesc de aceia, care nu se mulțumesc cu o citație ci le repetă de mai multe ori; și adnotarea iese tot mai mare!

Constatăm că se petrece și pe acest teren ceea ce s'a petrecut și la noi, până în ultimii ani, pe terenul studiilor istorice, unde se credea că trebuie să îmbăcsești o pagină în josul ei cu fel de fel de citații, documente, cărți, etc. Și cu cât erau mai multe cu atât se credea că lucrarea va fi mai bine apreciată, mai savantă.

Acolo procedeu e aproape părăsit. El trebuie criticat și sperăm că va fi părăsit și pentru studiile juridice.

Mai întâi nu orice hotăriri merită să fie

adnotată. Pentru aceasta trebuie să se găsească în ea chestiuni mai importante, chestiuni noi ori chestiuni controversate.

O adnotare — apoi — fie că în ea se aprobă hotărîrea, trebuie să reprezinte ceva nou, să cuprindă ceva, care nu este în acea hotărîre, sau în cărțile elementare: altminteri nu se vede utilitatea.

Adnotarea trebuie să lumineze oarecum conținutul hotărîrei, să-i adauge ceva, să-i arate părțile bune și mai ales părțile rele motivând critica ce i se face.

Desigur că adnotatorul se va servi de doctrină, de jurisprudență și de alte cunoștințe; acestea însă trebuiesc expuse pe scurt și numai în măsura, în care sunt strict necesare pentru cercetarea hotărîrei iar nu pentru a arăta erudiția adnotatorului. În utilizarea autorilor și a jurisprudenței trebuie o alegere căci nu tot materialul are aceiași valoare; modul cum se face această alegere dovedește pregătirea cercetătorului. Chiar în chestiunile controversate nu e nevoie să se citeze toți autorii pentru diversele păreri ci numai aceia care prin autoritatea, prin tăria argumentării, prin metoda lor reprezintă mai bine un punct de vedere; și este de dorit să nu se ia părerea autorilor din lucrările făcute de alții ci să fie citați în original. Nu cu informații de a 2-a sau a 3-a mână se poate face știință. Mai puțini autori dar bine aleși și cercetați în mod serios.

Acelaș procedeu trebuie folosit și pentru hotărîri. Fără de a desconsidera hotărîrile instanțelor inferioare nu li se poate totuși recunoaște valoarea celor superioare, în special a Casației.

Când sunt decizii ale Inaltei Curți prin care s'a stabilit o jurisprudență, nu e util să mai citezi un mare număr de decizii ale Curților de Apel, care au admis aceiași interpretare și cu atât mai mult ale Tribunalelor ori judecătoriilor. Și chiar când sunt interpretări diferite e suficient să se citeze câteva din cele mai caracteristice pentru fiecare părere. Cu sistemul de a le cita pe toate sau aproape pe toate, unde s'ar ajunge peste câțiva ani mai ales că numărul hotărîrilor publicate crește considerabil?

Cu toate că adnotatorul utilizează doctrina și jurisprudența, dar ceace trebuie să iasă mai mult în evidență este părerea sa. Acelea sunt mijloace pentru a-i înlesni judecata asupra hotărîrei. El nu e un simplu înregistrator al celor ce a găsit în cărți și în repertorii, el e un judecător al hotărîrii. În

această judecată nu trebuie să se mulțumească a vedea dacă hotărîrea intră în vreunul din modelele, ce are la îndemână, ci trebuie s'o cerceteze, s'o analizeze, să vadă dacă e conformă cu principiile și textele, dacă acestea au fost bine aplicate față de starea de fapt a cauzei și dacă s'a realizat dreptatea, arătând greșelile judecătorului, ale părților, ori ale legii și căutând să dea îndrumări pentru viitor.

Și această operație adnotatorul trebuie s'o facă mai ales cu mintea lui nu cu a altora, care au scris ori s'au pronunțat. O adnotare trebuie să reprezinte o contribuție personală a adnotatorului nu un rezumat al altora, o contribuție nu prea lungă — nu-i un studiu unde totul poate fi tratat pe larg — o contribuție în care să sintetizeze judecata sa asupra hotărîrei. Și cu cât va cuprinde o argumentare mai strânsă, fără desvoltări inutile, cu atât va fi mai bună.

Adnotarea este un gen de literatură juridică foarte util dar destul de greu. Cei ce vor să-l cultive trebuie să caute a-l înțelege, a-i cunoaște greutățile și să se pregătească serios.*

Andrei Rădulescu

Consilier la Casație,
Membru al Academiei Române.

Criza de autoritate în materie tutelară

Prin art. de lege XX. din 1877 despre tutelă și curatelă toate organele de executare în aceasta materie au fost supuse jurisdicțiunii și controlului Ministerului de Interne.

Art. 307 din Legea pentru organizarea judecătorească desființează vechile Sedrii orfanale și dispune în sensul, că toate atribuțiunile instanțelor tutelare se vor exercita de secțiunile speciale tutelare, cari se vor organiza pe lângă tribunale.

D. și prin art. 307 suscitât se fixează că atribuțiunile tutelare ale secretarului comunal, tutorului comunal, pretorilor și primăriilor se vor exercita sub autoritatea și supravegherea Tribunalelor, totuși în realitate aceste instanțe nu-și exercită în mod eficace aceșie atribuțiuni. Motivul pentru care tribunalele ca instanțe tutelare nu se pot folosi în practică de drepturile asigurate în lege este, că toate aceste organe executorii din punct de vedere erarhic aparțin Ministerului de Interne și astfel tribunalele deși sunt investite cu aceleaș drepturi pe cari le aveau vechile

* Vezi Dreptul anul LV nr. 4

sedrii orfanale, toluș în practică nu pot exercita controlul necesar și nu pot aplica mijloacele de constrângere față de funcționarii neglijenți și abuzivi.

Pentru o mai bună administrare al averilor minorilor și pentru o mai promptă rezolvire a chestiunilor minorilor și interzișilor ar fi de dorit să se elaboreze un ordin circular din partea Ministerului de Interne și de Justiție, care să reglementeze controlul organelor de executare în această materie. *Ministerul de Interne ar trebui să impună mai multă sollicitudine prefectilor de județe față de cauza minorilor și interzișilor și să controleze în mod efectiv activitatea pretorilor iar aceștia să supravegheze primăriile și să le constrângă, ca să dea o mai mare grijă chestiunilor tutelare.* În special ar fi de dorit ca să se impună fiecărei comune a conduce evidențele cauzelor tutelare, deoarece situația de azi demonstrează cea mai perfectă ignoranță în această materie și această desordine are grave urmări asupra administrării averii minorilor și interzișilor. Durere, aceasta stare de lucruri are consecințe dezastruoase fiindcă în majoritatea cazurilor servește drept stimulent pentru abuzurile tutorilor și curatorilor și în unele cazuri promovează chiar și gestiunea frauduloasă.

Desigur că aceasta situațiune este cât se poate de regretabilă și este de natura de a discredita statul promovând astfel criza de autoritate. Din datele care ne stau la dispoziție se poate stabili în mod neîndoielnic că aproape în întreaga Transilvanie sunt cu desăvârșire neglijate chestiunile minorilor, abia câteva județe între cari județul Bihor ocupă loc de frunte, iar județele Sibiu, Arad, Timiș-Torontal și Trei Scaune au produs rezultate apreciabile, pot să se laude cu o bună administrare al intereselor minorilor, cari prin perfecți, pe lângă toată indiferența manifestată, au luat toate măsurile și astfel au contribuit în mare măsură la consolidare situațiunii minorilor și interzișilor.

Ministerul de Interne are cuvântul și sperăm că va lua măsurile necesare de îndreptare.

Dr. Nicolae Maior
advocat, Oradea.

S'a elaborat un „Regulament al Rechizițiilor” de către Ministerul de Interne. În acest regulament se determină procedura pentru fixarea chiriei pe care o vor plăti funcționarii publici și ofițerii din teritoriile alipite cari ocupă locuințe pe bază de bon de rechiziție. Intocmit sub formă de anteproiect și aflându-se actualmente în cercetarea unei Comisiuni prezidate de un alt magistrat, acest regulament prezintă un mare interes deoarece reglementează sporuri de chirie și drepturi de prelungire a contractelor pe baza de rechizie ca și cele determinate de legea chirilor în privința tuturor celorlalte contracte de închiriere, afară de cele pe bază de rechiziție, despre care um știm legea nouă de închiriere nu se ocupă.

JURISPRUDENȚA

Tribunalul Târnava-Mare

Secția I.

Instanța de monopol

Sent. N. Mon. 1592/126/925.

Contrav. la lege XXVIII—908 asupra impoz. pe spirit. Girant și proprietar contravenienți. Prescrierea acțiunii de urmărire deschisă de fisc. Art. 80 din legea XX—1899 și art. 96 din legea XXVIII—908. Lege specială și întreruperea prescripției; acte de instrucție și urmărire, achitare conf. art. 326 pt. 3 pr. p. Motivate. Nolă.

S e n t i n ț a :

Tribunalul Târnava-Mare Secția I a, ca instanță penală a monopolurilor, pe invinuitul I. H. E. comerțiant, născut în anul 1899, cetățean român, de religie mozaică, căsătorit, dom. în Turda, în baza disp. cuprinse în art. 326 p. 3 Pr. p. îl achită de sub acuzarea că ar fi săvârșit contravenția prevăzută în art. 104 p. 1 și art. 108 al. 1 din Legea impozitului de spirit (Legea XXVIII. din anul 1908).

II. De asemenea, pe garantul M. L., născut în anul 1901, fabricant, cetățean român, de religie mozaică, dom. în comuna Hoghiz, îl achită, în baza art. 326 p. 3 Pr. p. de sub obligațiunea de a plăti orice amendă, în cauza de contravenție la legea impozitului pe spirit care formează obiectul actului de acuzare al administrației Financiare a Jud. Târnava-Mare No. 7130 din 7 S. plembrie 1926.

În act de declarația garantului M. L., că cidează în mod definitiv Statului — fără a-și rezerva vre-o pretențiune — suma de lei 59.500, vărsată la tezaur în contul său, de invinuitul H. E. sub recipisă Administrației Financiare Târnava-Mare No. 1526—1925.

M o t i v a r e :

Prin actul de urmărire al Administrației Financiare a jud. Târnava-Mare cu No. 7130, din 7 Septembrie 1926, invinuitul H. E. și garantul M. C., au fost traduși în fața instanței penale de monopol a acestui Tribunal pentru faptul că primul — în calitate de conducător al fabricii de spirit „M. C.” din comuna Hoghiz, secundul în calitate de proprietar al susmenționatei fabrici, au săvârșit contravențiunea prevăzută de art. 104 al. 1 și art. 108 din Legea XXVIII. din anul 1908 (Legea impozitului de spirit), comisă prin aceea că în cursul anilor 1921—1922 și 1923 au fabricat în fabrica de spirit „M. C.” din Hoghiz, în mod oprit, cantitatea de 990 Hl. grade de spirit și anume au procedat în așa mod încât au făcut ca această cantitate de spirit să nu treacă prin aparatul de control, cauzând prin aceasta Statului o pagubă de 24.750 lei, impozit de consumație.

În consecință se cere prin actul de acuzare, ca alături invinuitul cât și garantul, să fie obligați la plata sumei de lei 522.750, amendă aprobată de Ministerul de Finanțe sub No. 199.113/1925, ținându-se însă seamă că din această amendă, și anume suma de 59.520 lei, a fost deja achitată de garantul L. M.

La desbaterile urmate în fața Tribunalului, reprezentantul invinuitului H. E. a cerut achitarea clientului său arătând că dela 19 Iunie 1923, dată când s'a constatat de reprezentanții fiscoșului că la fabrica de spirit „M. C.” din com. Hoghiz, al cărei conducător pe acea vreme era invinuitul, s'a săvârșit o contravenție, și până la 9 Septembrie 1926, când

Administrația Financiară a ridicat acuzarea și a sesizat cu această afacere instanța de reprimare competentă, au trecut mai mult de 3 ani și prin urmare, conform disp. art. 80 din Legea XX. 1899 și art. 96 din Legea XXVIII—1908, aceasta acuzare este tardiv formulată și ca atare, urmează a fi considerată ca prescrisă.

Conchide cerând achitarea clientului său în baza prescripției, conform prevederilor art. 326 p. 3. Procedura penală.

Reprezentantul garantului M. L. cere de asemenea achitarea clientului, întemeiându și aceasta cerere pe considerațiunea că acțiunea pornită contra invinutului principal H. E. este prescrisă.

Arată că responsabilitatea clientului său fiind cu totul subsidiară și în raport cu o hotărâre de condamnare sau posibilitate de urmărire a invinutului principal H. E., nu poate fi decât înlăturată în cazul când acest invinuit principal urmează a fi achitat de sub învinuirile ce-i se aduc, în baza prescripției.

În fine se referă la concluziunile scrise depuse la dosar și declară, în numele clientului său, că acesta își menține în totul oferta făcută în fața reprezentantului fiscoșului și consemnală în procesul verbal dresat în ziua de 29 August 1925 și anume că renunță în favorul statului la suma de lei 59.500, vărsată la tezaur, sub recepisa No. 1536/1923, aflată în original la dosar.

DL. avocat al Statului, în numele fiscoșului, cere condamnarea, atât a invinutului, ca autor principal al fraudei, cât și a garantului, ca răspunzător bănește pentru dauna cauzată, susținând că acuzarea îndreptată contra contravenientului H. E. nu poate fi considerată ca prescrisă, întrucât în speță este vorba de o contravenție care cade sub prevederile unei legi speciale, care derogă dela prevederile dreptului comun și a cărei condițiuni pentru împlinirea prescripției n'au fost îndeplinite.

Arată că cercelările împotriva invinutului H. E. nu au fost deloc încetate, ci din contra, au fost mereu în curs de executare.

Susține în fine, că potrivit disp. art. 108 c. p., cercelările făcute contra lui L. M., complice în contravenția de față, s'a întrerupt prescripția și în privința lui H. E., autor principal al acestei contravenții.

În consecință cere ca Tribunalul să respingă incidentul de prescripție ridicat de apărare și să dispună judecata în fond a procesului, după care, ambii contravenienți să fie condamnați conform deciziei ministerului de finanțe.

Tribunalul,

Asupra incidentului de prescripție ridicat de apărătorii invinutului H. E. și garantului L. M. ;

Având în vedere că din desbaterele urmate precum și din actele aflate la dosar se constată în fapt următoarele :

Prin procesele verbale dresate din zilele de 13 și 10 Iunie 1923, organele fiscale au constatat că la fabrica „M. C.” din comuna Hoghiz, s'a fabricat în cursul anilor 1921—1923, o cantitate de 990 Hl. grade spiri în mod cu totul nelegal și anume prin susstragerea acestui spiri dela înregistrare și că prin punerea acestei cantități de alcool în consumație s'a cauzat statului o pagubă de 24.750 lei, suma pe care statul urma s'o incaseze dela fabricant, pentru produsul mai susmenționat, cu titlu de impozit.

Cu această ocaziune s'a constatat că răspunzător pentru fraudă săvârșită este dl E. H., directorul și conducătorul de pe acel timp al fabricii „M. C.” și care, cu ocazia interogatorului ce i s'a luat la 19 Iunie 1923, a susținut că fraudă ar fi fost săvârșită de conducătorul și mecanicul acelei fabrici, fără știerea și aprobarea lui, recunoscându se însă răspunzător pentru dauna cauzată statului și declarându-se gata a o achita, cu titlu de impozit și amendă, suma de 59.500 lei și cerând încetarea procedurii.

De fapt, susnumitul, în ziua de 20 Iunie 1923, consemnează această sumă pe seama tezaurului, sub recepisa No. 1536/1923, aflată în original la dosar.

La 15 Iunie 1915, dl inspector general financiar T. D. Pârligrae încheie un supliment de proces verbal, prin care, fără a mai face cercetări sau lua interogatorii, examinează lucrările încheiate de agenții fiscali prin procesele verbale, din 13 și 19 Iunie 1923 și conchide că Ernest Hirsch, directorul și răspunzătorul legal al fabricii Carol Mozeș să fie tras la răspundere pentru sumă de lei 322.750.

La 29 Iunie 1925, Ministerul de Finanțe, cu ordinul No. 119.113, dă ordin Administrației financiare a Jud. Târnava-Mare, ca să dea în judecată, în baza proceselor verbale dresate în ziua de 10 Iunie 1923 și 15 Iunie 1925, pe Ernest Hirsch, în calitate de director responsabil al fabricii „Carol Mozeș” din din Noghis și să ceară condamnarea susnumitului la amenda de 322.750 Lei.

La 20 August 1925, un delegat al Administrației Financiare locale, ia un interogator lui Ludovic Mozeș, proprietarul fabricii „Carol Mozeș” din Boghiz, care declară că nu are nici o vină în contravenția constatăată la 19 Iunie 1923, dar arată în același timp că cedează statului suma de 59.500, achitată în comptul său, de Hirsch Ernest, fostul director al fabricii contraveniente.

Administrația Financiară Sighișoara, fără a ține seama de îndrumarea primită dela Minister, precum și de actele dresate de organele fiscale, cheamă în judecată penală, prin scriptul No. 10036 din 7 Septembrie 1925, pe „acuzatul” Ludovic Mozeș, sub învinuirea că ar fi săvârșit contravenția constatăată prin procesele verbale dresate în anul 1923.

Tribunalul constatănd că acest act de acuzare nu corespunde dispozițiilor de formă prevăzute de Art. 7 și 13 din Regulamentul Ministerului Just. No. 800/1915, a restituit Administrației Financiare întreg dosarul, cu invitațiunea de a se conforma acestor texte.

În fine la 9 Septembrie 1926 Administrația Financiară locală, intentează un nou script de acuzare la care anexează toate actele de cercetare, prin care cere de astă dată condamnarea lui Hirsch Ernest, în calitate de invinuit și a lui Mozeș Ludovic, în calitate de garant, la o amendă egală cu suma îndi cătă de Ministerului de Finanțe prin adresa No. 199.113 pentru contravenția la legea impozitului pe spiri (Legea XXVIII/1908).

Având în vedere că invinuitul Hirsch Ernest cere, prin reprezentantul său legal, ca Tribunalul să constată că procedura de urmărire împotriva sa este prescrisă, dat fiind că termenul de 3 ani prevăzut de art 96 din Legea mai sus citată, înăuntru căruia urmărirea sa putea să fie executată cu succes, este depășit.

Considerând că potrivit art. 26 din Legea XXVIII

din anul 1908 (Legea impozitului pe spirt), contravențiile săvârșite la prevederile sau regulele acestei legi, nu mai pot face obiectul unei pedepse dacă contravenientul nu a fost tras la răspundere timp de 3 ani, socoliți dela data când fapta sau omisiunea incriminată a fost comisă.

Având în vedere că prin tragerea la răspundere în sensul textului de lege mai sus indicat, se înțelege toate actele de instrucțiune și urmărire, executate de autoritatea fiscală competentă, care în asemenea materie se bucură de drepturile conferite de legea penală judecătorească de instrucție, și procurorului, împotriva autorului unei contravențiuni, sau complicei la săvârșirea unei contravențiuni și cari sunt de natură a corespunde concepțiunii de a trage pe cineva la răspundere, în cursul sau ca urmarea unei instrucțiuni penale (vezi în acest sens Jur. C. Cas. Ungară, colecția Groșak Károly pag. 454 și urm.);

Având în vedere că în speșă împotriva învinutului Hirsch Ernest, cu începere dela 19 Iunie 1923, dată când s'a descoperit contravențiunea și s'a luat interogatoriul și până la 9 Septembrie 1926 dată când s'a sesizat instanța penală de monopol cu judecarea cauzei pornită contra susnumitului, nu s'a mai produs nici un act de instrucțiune sau urmărire care ar fi de natură, potrivit disp. art. 108 C. p. de a întrerupe prescripțiunea;

Intr'adevăr, nici procesul verbal dresat în ziua de 15 Iunie 1925 și nici adresa Min. de Finanțe, cu No. 199.113 din 29 Iulie 1926 nu pot constitui acte de instrucție sau urmărire, de natură a întrerupe prescripția, primul fiind un simplu act de birou, prin care se recapitulează și se fixează cursul și rezultatul unor lucrări, secundul fiind un act pur administrativ, de ordine internă, privind exclusiv pe una din părțile din proces și anume pe partea lezată;

Pe de altă parte, procesul verbal și interogatoriul luat lui Mozeș Ludovic, la 29 August 1925, precum și actul de acuzare introdus de Administrația Financiară la 9 Septembrie 1925, privitor numai pe Mozeș Ludovic, încă nu pot fi considerate ca acte interruptive de prescripție, opozabile învinutului Hirsch Ernest, dat fiind că Mozeș Ludovic, figurând în acest proces, numai în calitate de garant, nu poate fi considerat ca un complice al învinutului, în sensul art. 108 c. p. rolul său, conform disp. art. 95 al Legii XXVIII/1908, fiind numai acela de a garanta plata amendei la care învinutul ar fi condamnat și eventual de a plăti acea amendă, în cazul când învinutul ar fi insolubil.

Că deci când fără interupere, un termen mai mare de 3 ani decând învinutul Hirsch Ernest a fost găsit în stare de contravențiune la legea pentru fabricațiunea spirtului și până la tragerea lui la răspundere în fașa autorităților judecătorești competente acțiunea împotriva sa este prescrisă și prin urmare susnumitul, în baza disp. art. 105 C. p. combinat cu art. 96 Legea EXVIII 1908 urmează a fi achitat conform disp. art. p. 3. Pr. p.

Având în vedere că în ce privește pe Ludovic Mozes, aceasta figurând în proces numai în calitate de garant, are potrivit disp. art. 95 al Legii XXVIII din anul 1908, o responsabilitate subsidiară, adevărat numai în raport cu o hotărâre prealabilă de condamnare sau cu posibilitatea de a putea trage la răspunderea învinutul, autor principal și direct răspunzător al contravențiunii;

Având în vedere că în speșă învinutul principal Hirsch Ernest urmează a fi achitat în baza prescripțiunii și prin urmare, în sensul textului de lege mai sus citat, nici Ludovic Mozeș nu nici poate fi obligat a garanta plata unei amenzi ce nu se mai poate pronunța contra autorului contravențiunii;

Că deci, susnumitul, urmând soarta învinutului principal, urmează a fi achitat, în baza aceluiași prescripțiunii conform art. 95 din Legea XXVIII/1908 combinat cu art. 326 p. 3 Pr. p.

Pentru toate aceste motive, tribunalul a trebuit să pronunțe o hotărâre de achitare, atât în privința învinutului, cât și a garantului, luând în același timp act de declarația făcută de Ludovic Mozeș, prin care arată că renunță în favoarea statului la suma de L. 59.500 achitate în complul său și sub titlu de impozit sub recepisa administrației Financiere a Jud. Târnava-Mare No. 1536/1923.

Sighișoara, la 29 Ianuarie 1927.

Nota. O primă chestiune care se poate ridica în jurul sentinței de mai sus este aceea de a se ști dacă Regulamentul Ministerului de Justiție Ungar Nr. 800/916, referitor la stabilirea regulilor de procedură pentru instanțele penale în cazurile de contravenții de monopol, întocmit în baza art. 101 al legii XI. din anul 1909, aplicat de Tribunal în speșă de mai sus, mai este sau nu în vigoare.

Suntem de părere că dispozițiunile acestui regulament își găsesc în genere aplicarea, ori de câte ori va fi vorba despre vre, o contravenție la Legea XXVIII din anul 1908 (Legea impozitului de spirt).¹ în partea referitoare la fabricațiunea și impunerea spirtului.²

Intr'adevăr prin decretul Lege Nr. 2188, din 12 Mai 1920, publicat în Mon. Ofic. Nr. 40, din 26 Mai 1920, efectele legii pentru administrarea și exploatarea monopolurilor statului publicată în Mon. Ofic. Nr. 279 din 20 Martie 1912, cu toate modificările ce i s'au adus ulterior au fost întinse asupra tuturor teritoriilor alipite României din fostul regat al Ungarii.

Prin art. 3 din susmenționatul Decret lege, se prevede că articolele cari în vechiul regat n'au fost monopolizate, însă au fost monopolizate în fostul regat al Ungarii, vor fi administrate și exploatate în teritoriile sus arătate. în conformitate cu legile maghiare, prin care ele au fost monopolizate.

Ori prin Legea pentru administrarea și exploatarea monopolurilor statului, extinsă în Transilvania prin decretul tege din 12 Mai

¹ Exact: Legea asupra impozitului pe spirt despre impunerea drojdiei textuite, preparate cu ocazia producției spirtului precum și despre stabilirea cantității de spirt fabricat și impunerea lui.

² Vezi în sens contrar, Curentul juridic Nr. 11—12 1926 opinie însă nemotivată.

1920, se declară ca monopol de stat numai tutunul, sarea, chibriturile, explozibilele de ori ce fel, foițe de țigarete și cărțile de joc exceptându-se alcoolul care nu formează monopol de stat în vechiul regat.

Prin urmare, asupra acestui din urmă produs, monopolizat în Ungaria în baza Legilor XX. din anul 1899 și XXVIII, din anul 1908, rămas ca atare și în Transilvania, în baza decretului Consiliului Dirigent Nr. 1 din 24 Ianuarie 1919, urmează a se aplica, în conformitate cu prevederile art. 3. din Decretul Lege 2188/1920, dispozițiunile speciale ale legii XXVIII din anul 1908, în aceia ce privește administrarea și exploatarea lui, și Regul. Nr. 800/1916, în cea ce privește regulile de procedură în cazurile de contravenții la această Lege.

O excepție dela această regulă este aceia prevăzută prin Legea publicată în Mon. Ofic. Nr. 265 din 21 Martie 1920 (Legea pentru ratificarea sporirea și unificarea taxelor asupra unora din articolele de consumație și înființarea de noi taxe,) prin care s'a întins și unificat o parte din Legea pentru așezarea și administrarea impozitului asupra băuturilor spirtoase, (Legea din 1902, cu modificările din 1905 și 1908), și anume în partea privitoare la declararea, constatarea și perceperea taxelor unificate sau noi înființate prin legea din 21 Martie 1920 (art. 8.) dar care mențin însă în vigoare dispozițiile referitoare la constatarea și sancționarea contravențiilor de monopol cari nu fac obiectul acelei legi (art. 6. și 9.).¹

O singură întregire s'a adus dispozițiilor legii XXVIII, din anul 1908, în partea privitoare la contravențiuni (art. 104. și urm.) și anume:

Prin art. 4. ale Legii pentru modificarea unor dispozițiuni din legile asupra băuturilor spirtoase și din legea axiselor din Basarabia publicată în Mon. Oficial Nr. 156, din 20 Iulie 1924, s'a mai creat o nouă sancțiune în materie de fraude la fabricația spiritului, pe lângă sancțiunile deja prevăzute în legea specială mai sus indicată și anume s'a dispus ca cei învinuiți pentru fraude (fabricant conducător tehnic sau administrativ al fabricii contraveniente), pot suferi, în afară de amenzile speciale, da și pedepse corecționale aplicate de tribunalele penale.

Prin urmare în cazul unei asemenea

contravențiuni, se poate proceda împotriva celor vinovați pe 2 căi concomitente sau separate și anume: Procedura prevăzută de Regul. Nr. 800/916, pentru aplicarea amenzilor prevăzute de Legea XXVIII/908.

Sesizarea instanței penale, prin parchet sau plângere directă, pentru aplicarea disp. art. 4. al Legii din 20 Iulie 1924.

II. O a două chestiune ce se poate discuta este aceea a constituirii completului de judecată în cazurile aplicării procedurii prevăzute de Regul. Nr. 800/1916.

Prin art. 1 al acestui regulament, se prevede că Tribunalul, judecă în cazurile de contravenții de monopol, ca instanță singulară, adică de un singur judecător.

Suntem însă de părere¹ că art. 20 din Legea de organizare judecătorească, a abrogat dispozițiunile acestui regulament în partea privitoare la compunerea tribunalului și că aceasta urmează a proceda în complet de 2 judecători,² pentru următoarele motive:

Prin art. 20 alin. 6 din Legea de org. Jud. se prevede că în materie penală tribunalul urmează a fi compus din 2 judecători, sau un judecător și un supleant, cu drept de a judeca.

Ori din examinarea textului Ordonanței Ministeriale mai sus citate se vede că este vorba de reglementarea unei proceduri cu caracter penal, mai ales că este vorba de a servi de normă, cum este cazul din speță, pentru aplicarea unei sancțiuni de natură penală.

Intr'adevăr art. 1 al acestui regulament arată că hotărârile date în virtutea lui se dau ca „instanță penală a monopolurilor“, iar prin art. 5, 8, 12, 24, 25, 26, etc. din regulament se prevede că diverse norme ale procedurii penale de drept comun sunt aplicabile și în fața instanței de monopol.

În cazurile de contravenții la Legea XXVIII/908, caracterul penal al sancțiunilor este cu atât mai evident, cu cât amenzile ce eventual se pot aplica învinuitului, se transformă în caz de insolvabilitate în închisoare.

D. St. Dumitrescu

Prim Primpreședinte
la Trib. Târnava Mare

¹ Vezi decretul Lege Nr. 3364, din 13 Novembrie 1918 Mon. Ofic. Nr. 190/918,

² Părere adoptată de Tribunal
² Eventual 3 judecători, complet de divergență (art. 20 L. O. Jud.)

REZUMATE DE JURISPRUDENTE*Stabilite de Instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație*

Mărturisirea sub jurământ a vătămatului în procesele penale. Art. 286. pr. p. Din audierea martorului Dicu Ioan jandarm propus pentru întregirea și care a fost defăiă la cele alegate de vătămat, se confirmă, ca plutonierul nu a comis nici un delict de abuz depulere, chemând pe vătămat la post spre a fi cercetat asupra unui furt de boi comis de feciorul lui.

Tribunalul deși reclamantul a depus jurământul, luând în considerare că din certificatul medical aflat la dosar nu reiese nici una din leziunile descrise de vătămat, deși certificatul a fost liberat îndată după ce faptul a fost comis, că este flagrantă contradicție între declarația reclamantului și a martorului. Ch. Todea deoparte și un act officios de altă parte, că nici unul din martori nu arată că în adevăr vătămatul a fost deținut și când a fost deținut; nu a putut primi ca a adevăratele cele spuse de reclamant care deși sub jurământ nu au putut fi coroborate cu nici un fapt precis și bine documentat. In consecință tribunalul găsimd că existența faptului incriminat nefiind dovedită a trebuit a face în cauză aplicarea §-ului 326. p. 2. Pp. achitând pe acuzat de ori ce penalitate. (*Sent. N. P. 1790-1926. Trib. Turda J. D.*)

Notă. Semnalez sentința de mai sus pentru faptul că s'a luat mărturisirea părții vătămate sub jurământ și totuși n'a fost lăsată în seamă.

Dacă ne luăm după proc. civ. art. 368, admite luarea mărturisirii sub jurământ una din părți cu multă circumspecție și anume dacă este necesară complectarea probei în privința unui fapt decisiv și dacă în general altă probă nu este la dispoziție. Urmează de aci și datorită pentru instanța ca jurământul să nu se ia părții cu multă ușurință, sau atunci când l'a luat să nu ia ca pavază, după dreptul de apreciere.

Dar în penal, nu găsim nici un text de lege care să permită luarea mărturiei părților sub jurământ și mai ales cu scopul de a proba culpă penală. In cazul acesta judecătorul nu poate supune pe parte la jurământ din două cauze. Intâi din cauza principiului penal: *Poenalia restringenda sunt* și al doilea din cauza art. 127 din Constituție care zice: „Nici un jurământ nu se poate impune cuiva decât în puterea unei legi, care hotărăște și formula lui“.

Ascultarea părții vătămate o permite art. 286 al 4 P. P. numai dacă „este necesară pentru luminarea unei împrejurări esențiale, și pentru aceasta nu se prevede jurământul, ca pentru martor și nici nu se poate asimila martorul cu vătămatul, din cauza interesului deosebit ce-l au în proces și din cauza calității bine destinate pe care le-o acorda legea“.

Art. 217 P. P. prevede numai pentru martor jurământul. Chestiunea interesantă ar fi, dacă vătămatul odată ascultat, ar cere chiar el jurarea. In cazul acesta pe deoparte instanța nefiind obligată a-l accepta, iar pe de altă parte legea ne impunându-l rămâne la aprecierea instanței de a-l accepta, dar odată acceptat morală dictează că trebuie ținut seamă de el... I. M.

Curtea de Casație

Daume. Ce pot cuprinde după disp. art. 272 c. com, ungar. Conform art. 272 c. com. partea care este în drept a pretinde desdăunarea poate pretinde desdăunarea completă. Din acest text de lege rezultă că dreptul de despăgubire odată stabilit, autorizează partea a pretinde atât daunele efective cât și câștigul rămas.

Astfel fiind, din moment ce Curtea de apel, a constatat în speță, că reclamantul este în drept a cere despăgubire dela pârâta pentru neîndeplinirea contractului, numai prin violarea citatului text din c.

com. a stabilit, că reclamantul nu poate pretinde despăgubire completă, impunându-se această soluțiune cu atât mai mult, întrucât motivele Curții de apel în această privință se bazează pe prezumțiuni lipsite de temei juridic, cerând dovedirea unei circumstanțe aproape imposibilă din partea reclamantului.

Prin urmare, Curtea de apel numai a violarea normelor de procedură și drept material a stabilit starea de fapt cu deducțiuni evident greșite a tras concluziunea, că reclamantul n'a dovedit daunele ivite din neîndeplinirea contractului. (*Cas. III. dec. 895 din 21 Octombrie 1926.*)

Faliment. Acțiuni referitoare la bunurile falitului. Nu se pot îndrepta contra falitului. Art. 8 legea falimentului. Art. 8 din legea falimentului dispune, că după deschiderea falimentului nu se poate intenta și nici continua contra falitului acțiunile al căror obiect îl formează bunuri sau drepturi aparținând masei falimentului, iar potrivit legii XVII din 1881 toată averea falitului aparține masei falimentare, afară de bunurile și drepturile legate de persoana falitului care prin lege nu aparține masei falimentului.

In speță Curtea de apel constatând în fapt și motivând, că nu s'a făcut dovada, că acțiunea reclamantului este îndreptată contra unor bunuri ale falitului, care nu aparțin masei falimentului, a făcut o justă interpretare și aplicarea tuturor legilor de fond și de formă, când a admis excepțiunea prevăzută de art. 180 pr. civ, respingând în consecință acțiunea. (*Cas. III, dec. 1059 din 19 Noembrie 1926*)

Concordat forțat. Tratarea în mod egal a creditorilor. Încheierea concordatului după termenul de grație acordat în obligațiile în valută forte. Plata trebuie făcută la termenul din concordat. Toți creditorii trebuie sc tratați egal în concordatul forțat prevăzut de c. com. din Ardeal afară de acela căroră nu li se asigură o îndestulare forțată.

Dacă concordatul forțat s'a încheiat după ce legea privilegie la acordarea unui termen de grație în obligațiunile în monedă superioară leului a intrat în vigoare, urmează, că s'a renunțat la privilegiul ce rezultă din această lege și deci plata trebuie să se facă la termenul indicat în concordat. (*Cas. III, dec. 855 din 15 Octombrie 1926.*)

Rechiziții de imobile în Ardeal. Recurs. Competința S. III-a a Inaltei Curți. Deciziunea atacată cu recursul de față fiind referitoare la rechizițiuni de imobile în Ardeal și prin urmare la raportul de locațiune, de natură pur civilă, care se regulează conform legii chiriilor și regulamentelor aplicabile în acel ținut de către instanțele speciale, — urmează, că întrucât recursul contra hotărârilor acestor instanțe nu este dat prin o dispoziție specială în competența Secțiunii III a acestei Curți. Ațacerea are a se trimite Secțiunii I a care are plenitudinea de competență în materie civilă. (*Cas. III, dec. 26 din 15 Ianuarie 1927.*)

Declinator de competență. Trebuie luat în considerare chiar din oficiu și în orice stadiu al procedurii. Art. 180 pr. c. Ardeal. Potrivit paragr. 180 pr. c. al. ultim, excepțiunea declinatorie dela cifra 3 din acest paragraf, că procesul nu aparține jurisdicțiunii instanțelor judecătorești sau că judecătoria nu e compe-

tință, trebuie luate în considerare chiar din oficiu în orice stadiu al procedurii.

Intrucât în speță, pârâțul la instanța de apel, a ridicat însăși excepțiunea de incompetență, arătând că tribunalul nu este competent a judeca această afacere care este de competența autorităților administrative, iar tribunalul a omis a se pronunța asupra ei, aceasta constituie o violare a textului citat, și duce la casarea deciziei. (Cas. I, dec. 3645 din 11 Octombrie 1926.)

* * *

Acte sub semnătura privată. Forța lor probantă în justiție. Aplicațiune. Par. 318 și 317 proc. c. Ardeal. Paragr. 318 pr. civ. prevede în mod expres ca instanțele de fond chemate să aprecieze, forța probantă a unui act sub semnătura privată care nu corespunde cerințelor paragr. 317 pr. civ., au dreptul să aprecieze liber forța probantă în sensul paragr. 270 procedura civ.

În specie, pe temeiul jurământului prestat de pârâtă ce i-a fost deferit personal de reclamantă și nu prin avocatul ei cum inexact susține, deși chiar și în această ipoteză jurământul era legal deferit, avocatul reclamantei fiind reprezentantul ei autorizat, tribunalul a fost îndreptățit să aprecieze în mod suveran actul de donațiune și să constate că el cuprinde o convențiune efectivă așa că în asemenea împrejurări valabilitatea actului rămâne indiscutabilă (Cas. I, dec. 4254 din 23 Noembrie 1926.)

Procese de drept patrimonial. Competință. Aplicațiune. Art. 45 pr. c. Ardeal. În conformitate cu dispozițiunile art. 45 pr. civ. din Ardeal, în procesele de drept patrimonial în care legea nu stabilește competența exclusivă, este competență și instanța judecătorească căreia se subordonează pârâtul, întrucât această subordonare, enunțată în afară de proces, cum este în speță, este cuprinsă în act privat, redactat în conformitate cu paragr. 317 pr. civ. În consecință actul din litigiu întrunind toate condițiunile de formă sus menționate este valabil și astfel Tribunalul a fost autorizat a respinge excepția de incompetență (Cas. III, Dec. din 16 Octombrie, 1926.)

* * *

Sentința definitivă. Execuția contra căilor ferate române. În fapt: Cerându-se executarea sentinței definitive a Tribunalului Cluj cu No. C. 180/14/922 de către reclamantul R. A. contra CFR. Tribunalul Cluj prin decisiul No. 196/926 ordonă execuția sentinței pentru urmărirea sumei de lei 9600 și accesorii prevăzute în ea, Contra acestui decisiu direcțiunea CFR. face recurs, cerând anularea decisiului de urmărire, pentru motivul că în contra statului sau a unei instituții de stat, nu se poate face execuția, plățile neputându-se face decât în baza unei ordonanțări, pentru sume prevăzute în bugetul anului respectiv.

În drept: Curtea a respins recursul motivând că nici un text de lege nu prevede că instanțele judecătorești, nu sunt în drept de a ordona execuția în contra statului sau a vreunui instituit de stat în baza sentințelor definitive și executorii, și ca atare a menținut decisiul de execuție contra CFR. (C. Apel Cluj Secția I, No. 1038—23—926.)

Nota. Soluțiunea dată de Curte credem că este discutabilă. Instituția CFR. după dispozițiunile legii pentru exploatarea Căilor ferate ale Statului din 1883 cu modificările ei din 1886, 1889, 1900 și 1901 este o instituție publică art. 1, 2 și următorii. Administrația și exploatarea CFR. se face conform legii

contabilității publice, fără de dispozițiunile contrarii legii pentru exploatarea CFR. (art. 4 legii pentru exploatarea CFR.), lege care prin decretul Nr. 3605, din 27 August 1920 s'a extins și asupra ținuturilor alipite din fosta Transilvanie, abrogându-se toate normele de drept contrarii acestei legi în ce privește administrarea patrimoniului, angajarea cheltuelilor și facerea plăților. Legea contabilității statului din 21 Martie 1903, modificată în 1904, 1906 și art. 48 din legea pentru exploatarea CFR., prevede că orice plată efectuată de Stat, sau orice instituție de Stat, cum e în speță direcțiunea CFR., trebuie să fie ordonanțată, din suma ce a fost trecută în buget în cursul anului respectiv pentru acel scop, în baza creanței justificative din care să se constate drepturile dobândite în contra instituției publice.

Că în speță creditorul având un titlu executoriu urma să adreseze direcțiunii CFR. pentru ca în conformitate cu disp. legii contabilității Statului, să fie înscrisă în bugetul anului viitor, creanța urmărită, după care urma să i se ordonanțeze suma respectivă; ori creditorul ne conformându-se acestor dispozițiuni și eerând executarea titlului după dreptul comun, urmează că el nu a urmat calea legală și execuția cerută nu se putea admite.

Dar oare s'ar putea admite o altă soluție? Ce spectacol trist pentru prestigiul Statului și al instituțiilor sale ar fi, vândându-se secestrate casetele prin gări pentru datoriile CFR., casetele Administrațiilor financiare pentru pretențiuni contra Ministerului de Finanțe, sau recolta de pe vre-un lot demonstrativ pentru Ministerul de Agricultură!

(În sensul adnotării noastre s'a pronunțat Curtea de Apel Tg.-Mureș, prin sentința Nr. C. 149—19—1926 și Tribunalul Ciuc, secția Nr. Ca. 784—1926. Ct. Jur. 4/927.)

Fr. Iosub, magistrat.

* * *

Irovocare de avort cu consecință mortală. Având în vedere, că prin deciziunea supusă recursului s'a reformat în parte ordonanța definitivă Nr. 36/1926 a Judecătorului de Instrucție, Cabinetul II, Tribunalul Timișoara declarând că este caz de urmărire contra acuzatei Magdalena Heintz pentru faptul că în ziua de 3 August 1926 acceptând propunerea fetei Velinca Săblici, care rămăsese gravidă fără a fi fost căsătorită, cu intențiune a provocat avortarea copilului conceput, prin impunsături cu o sonda uretrală — în urma cărora — pe lângă avortarea copilului s'a produs și moartea femeii gravide, fapt pe care Camera de punere sub acuzare l'a încadrat în art. 285 al. I, poz. 1 combinat cu dispozițiunile al. II, poz. 1 din același articol și cu dispozițiunea art. 289 cod penal declarând în același timp, că nu este cazul ca numita acuzată să fie urmărită și pentru crima leziunilor grave corporale cauzatoare de moarte prevăzută și pedepsită de art. 301, 306 cod penal.

Că împotriva acestei decizii s'a făcut prezentul recurs de către Procurorul General de pe lângă acea Curte pentru grășita calificare a faptelor prin neaplicarea și a art. 301 și 306 cod. pen.

Având în vedere că faptul astfel cum a fost reținut de Camera de punere sub acuzare întrunește elementele crimei de provocare de avort prevăzută în textele sus menționate; că faptul inculpatului de a fi provocat avortul prin mijloace violente traumatice constituiesc manopere specifice provocări de avort și nu infracțiuni distincte și dar leziunile provocate cu această ocaziune nu sunt leziuni corporale în sensul general al cuvântului (art. 301) că pe de altă parte întrucât se constată, că acuzata a provocat avortul cu consimțământul victimei, nu este cazul a se aplica textele invocate de recurent, întrucât din comparația textelor 285 și 286 este evident, că legiuitorul nu a înțeles să facă personal responsabil pe provocator și de moartea celui ce avortează în cazul când la acest avort a consimțit și femeia gravidă cum este în speță.

Că dar prezentul recurs este neînțelept și urmează a fi respins. Pentru aceste motive Curtea,

în numele legii respinge recursul declarat de Procurorul General al Curții de Apel Timișoara în contra deciziei Nr 301/1926 a Camerei de punere sub acuzare a Curții de Apel Timișoara. (Cas. II. 4575/926).

Notă. Prin deciziunea de mai sus Inalta Curte consfințește soluțiunea Camerei de acuzare din Timișoara, soluțiune publicată în „Ardealul Juridic” din 1. Decembrie și se realizează totodată la vechea jurisprudență maghiară.

Am arătat în nota ce însoțea deciziunea Camerei de acuzare Timișoara, diferite întreprinderi date de Jurisprudență și doctrina română, franceză și maghiară, avortului efectuat cu consimțământul femeii gravide și având consecință letală, așa că nu voi mai insista asupra istoricului chestiunii, restrângându-mă numai la o discuțiune sumară în jurul jurisprudenței Casajiei.

Inalta Curte discută numai tema pusă în recurs de Parchetul general din Timișoara și anume: dacă avortul mortal poate fi calificat și ca avort și ca leziuni mortale și ajunge la concluziunea negativă. Este evident, într'adevăr, ca un act material făcut cu o anumită intențiune, nu poate constitui două infracțiuni. Astfel, în cauza prezenta, actul material îl formează manoperile abortive, indiferent de modalitatea lor, iar intențiunea autorului este obținerea avortului. Pentru a califica aceste manopere și ca manopere abortive și ca leziuni intenționate, ar trebui să conchidem că provocatorul avortului a avut două intențiuni deosebite: una să lezeze corpul femeii gravide, cu scop de a provoca un rău și alta să determine expulzarea fœtusului. Cum ambele intențiuni se exclud, ele nu se pot efectua decât prin două fapte deosebite. Deci, numai atunci ar putea fi urmărit un provocator de avort, pentru provocare de avort și pentru leziuni intenționale cu consecință letală, când se va dovedi coexistența ambelor intențiuni. De exemplu: X chemat să provoace un avort, a executat nu numai manoperile necesare acestui rezultat, dar și excede limita utilă cu scop de a cauza o infirmitate sau moartea. Manoperile abortive constituiesc un ansamblu greu de despărțit. Dacă totuși, o expertiză ar putea o face și această expertiză ar fi înălțată și de o cercelare, care să scoată la iveală o pornire a provocatorului în contra victimei, cele două intențiuni pot sta alături cu faptele distincte ce le caracterizează și atunci am avea două infracțiuni distincte și intenționale. Chestiunea se mai pune însă și din alt punct de vedere și anume dacă alături de faptul intențional pentru provocarea avortului, provocatorul nu a săvârșit și *acte de neglijență* care i-au excedat intențiunea și au cauzat moartea victimei. Ori aceste acte fiind deosebite de manoperile abortive, trebuie sancționate ca o infracțiune neintențională, a parte. A nu le ține în socoteală la examenul culpabilității agentului, ca acte deosebite, ci înglobate în ansamblul manoperilor abortive, ar însemna a conchide că manoperile abortive sunt în mod necesar cauza morții. Ori, practica avorturilor, de toate zile, ne desminte în mod formal. E adevărat că în situațiunea de astăzi a legislației foarte multe avorturi au și consecințe letale. Cauza rezidă în modul provocării avortului. Legiuitorul nu permite avortul și atunci femeia care voește să și-l efectueze, îl îndeplinește în mod ascuns și cu toate riscurile situațiilor. Moașe nepricipite, doctori speculanți își fac o meserie de provocatori de avorturi în spatele legii. Avorturi s'au provocat în trecut, se efectuează azi și se vor face în viitor, cu toată opreliștea legiuitorului. Cauze morale și materiale determină în mod în evitabil. Nici o țară din lume n'ar putea suporta și întreține atâtea copii căși s'a naște, dacă toate femeile ar naște atâtea copii cât ar putea naște! Datoria legiuitorului e să privească chestiunea în față și să acorde libertatea avortului. Restricțiuni legitime se pot împune în privința persoanelor chemate a executa avortul. Să nu se creadă că se vor provoca mai multe avorturi. În orice caz, procentul în plus, va fi despăgubit de consecințele ce le are azi avortul, în mizerabilele condițiuni în care în majoritatea cazurilor se face.

Revenind la jurisprudență, observăm că poate singurul argument care pledează pentru înlăturarea infracțiunii neintenționale, este faptul că legiuitorul a înlăturat pedepsirea acestei fapte în cazul când victima și-a dat consimțământul la avort. Acest argument e însă o simplă deducție rezultată din comparația art. 285 cu art. 287 Cod. penal deducție discutabilă îmi mențin deci părerea ce mi-am dat-o asupra chestiunii în articolul trecut.

7 Mai 1927.

Teodor G. Tanasescu,
Consilier la Curtea de Apel
din Cluj.

* * *

Camera Arbitrală. — Atacarea hotărârilor cu recurs de un singur grad la Curtea de apel. (Leg. IX

din 1881.) Legea IX din 1881 menținută în vigoare de art. 137 din Constituție, ca lege specială, prevede categoric că în contra hotărârilor Camerelor arbitrale nu se admite nici o cale de atac, decât aceea a recursului de un singur grad la Curtea de apel respectiv.

Curtea: Asupra incidentului inadmisibilității recursului, întrucât recursul este făcut contra unei decizii dată de Curtea de apel ca instanță de recurs în baza legii speciale din 1881, leg. IX, menținută în vigoare prin art. 137 din Constituție, care deciziune fiind definitivă, nu mai poate fi atacată pe calea recursului în casație. Având în vedere că deși Constituția prin art. 103 prevede că recursul este de ordin constituțional, prin această dispoziție nu instituie motive noi de casare și nici alte instanțe de recurs decât cele prevăzute în legile ordinare sau speciale, astfel că recursul este admisibil numai pentru motivele bine determinate de legile ordinare sau speciale și numai la instanțele prevăzute în acele legi.

Că, astfel fiind, și întrucât deciziunea din speță a fost dată de Curtea de apel cu privire la o sentință a judecătoriei de arbitri a societății Lloyd din Timișoara, judecând Curtea potrivit dispozițiilor legii IX din 1881 — lege specială menținută în vigoare prin art. 137 din Constituție — care lege categoric că în contra hotărârilor Camerelor arbitrale nu se admite nici o cale de atac, decât cea a recursului — recurs de un singur grad — la Curtea de apel respectivă și numai pentru motivele enunțate în art. 96 din ea.

Că, prin urmare deciziunea Curții de apel atacată cu recurs fiind definitivă nu mai poate fi susceptibilă de un nou recurs în casație. Având în vedere că principiul arătat nu este contrazis nici prin art. 2 din legea Curții de casație, întrucât acest text nu face decât să stabilească, competența generală a Curții de casație cu excepțiunea cazurilor în care legi speciale atribue altor instanțe acea competență și nici prin art. 25 din aceeași lege, care text dă în judecata Curții de casație și cererile pornite contra desăvârșitelor hotărâri de arbitri, când acestea judecă la tribunal, conform regulilor de procedură în vigoare; cum însă, Curtea de apel în cazurile de natură celei din speță nu judecă după normele procedurii civile, ci după regulile prevăzute în legea specială din 1881, cauza din speță nu poate cădea sub prevederile art. 25 citat.

Considerând că, chestiunea în discuțiune este rezolvată și prin art. 79 din legea Curții de casație, care menține Curțile de apel din Ardeal ca instanțe de revizuire (recurs) în toate acele cazuri, în care după legiuirea de până acum, au fost ele instanțe de revizuire (recurs) care dispozițiune a legii are tocmai caracterul unei dispozițiuni speciale conform art. 2 citat.

Că, astfel fiind, și întrucât din cele expuse rezultând că conform legiuirilor din Ardeal în cauzele de natură celei din speță, Curtea de apel judecă ca instanță de recurs menținută prin art. 79 citat, hotărârea este definitivă și nu mai poate fi atacată din nou cu recurs la această Inaltă Curte. Că dar, incidentul fiind întemeiat, recursul câtă a fi respins ca inadmisibil.

Pentru aceste motive admite incidentul și respinge recursul. (Cas. III. Deciziunea No. 1138 din 29 Noembrie 1926.

Rechiziții. — Rechiziții de locuințe — Legea rechizițiilor privește siguranța statului. Legalitatea Rechizițiilor de locuințe în teritoriile alipite. Rechiziții în favoarea funcționarilor statului. (Art. 1 legea modif. rechizițiilor. 10 Martie 1915; art. 26 legea chiriilor 1924). a) Legea rechizițiilor fiind o lege care interesează apărarea țării este considerată ca o lege de siguranță generală a Statului. b) Legile privind siguranța Statului și-au găsit aplicațiunea în teritoriile liberate, îndată ce alipirea acestor teritorii a avut loc fără să mai fie nevoie de o nouă publicare. Ca atare legea rechizițiilor, din 1915, are ființă legală în nou-ile ținuturi. O confirmare a legalității acestei legi este dispozițiunea art. 27 din legea chiriilor 1924, care pe temeiul dispozițiilor ei că funcționarilor publici li se pot pune la dispoziție, prin rechiziție locuințele necesare spre a și îndeplini îndatoririle lor publice socotește legea rechizițiilor extinsă în întreaga țară.

Rechiziția și aplicarea Legii noi a chiriilor

Lămuririlor cerute de funcționarii publici și militari dela Ministerul de Interne prin următoarele telegrame:

Domnului Ministru de Interne

Octavian Goga

București

Funcționarii publici în funcție cât și pensionarii din Cluj cu camere și locuințe rechiziționate, în adunarea lor de astăzi 5 Mai din textul Legii Chiriilor au constatat că această lege nu se referă la locuințele rechiziționate pentru care rămâne în vigoare și pe mai departe regimul de rechiziție Stop. Cum însă funcționarii sunt amenințați din partea proprietarilor cu evacuare, în interesul masei largi a funcționarilor și pentru apărarea prestigiului Statului Român Vă rugăm să binevoiți urgent a interveni să se clarifice această situațiune în sensul arătat de noi, ca funcționarii de stat cari și dealfel se lupă cu mizerii, să poată fi asigurați de lăcașul lor zilnic și să nu simtă că ei sunt cele mai nenorocite ființe în această țară.

In numele funcționarilor adunați

Dr Emil Hațiegan

Președintele Asociațiunii Funcționarilor Publici

Ministerul de Interne

Direcțiunea Administrației Generale Contenciosului și Statistice

București

Nr. 721/927

Față de frământarea primejdioasă a funcționarilor din Cluj, cari ocupă locuințe pe baza de rechiziție în conformitate cu dispozițiunile ordinului Dvoastre nr. 00913 din 9 Ianuarie 1925 cu ocazia intrării în vigoare a Noului Legii a Chiriilor în Ardeal,

Rugăm a ne răspunde urgent

1. Dacă legea nouă a chiriilor are a se aplica și categoriilor de funcționari și ofițeri ce ocupă locuințe pe baza de rechiziție sau nu, cum crede această Comisiune.

In caz afirmativ, rugăm a ne răspunde care este sporul de aplicat celor cu rechiziții.

Cine aplică acest spor Onoratul Minister de

Interne printr'un regulament sau instanțele judecătorești instituite?

Dacă acest spor are a fi plătit odată cu întreaga chirie în 4 rate conform uzurilor constinșite aci sau în 2 rate conform legii chiriilor sau lunar, după cum se primește și salariul.

A ne comunica urgent regulamentul nou al Onoratului Minister relativ la rechiziții, or a lucra mai departe conform ordinelor anterioare.

Comisiunea mixtă de rechiziții Județul Cluj
Președinte Dr M. Căluțiu, prefect

Domnule Ministru! Fiind perfect de acord cu doleanțele funcționarilor și deși în orașul Cluj este încă stare de asediu, funcționarii și ofițerii sunt amenințați de proprietarii minoritari cu evacuare, cu onoare vă rog să binevoiți prin o circulară Ministerială a liniști populația agitată pe această bază. După modesta noastră părere în orașul Cluj trebuie menținut regimul rechizițiilor — atât timp cât dezvoltarea orașului acesta va cere — căci altfel funcționarii statului neavând locuințe proprii vor ajunge pe străzi. În acest sens am trimis Onoratului Minister o telegramă ca Președintele Comisiunii Mixte de Rechiziții. Vă rog Domnule Ministru să binevoiți a liniști la tot cazul populația agitată, cu o circulară până la 23-Maiu.

Dr. Căluțiu

Ministerul de Interne a dat următorul răspuns:

Telegrama Minist. de Interne,
inregistrată la No. 793/927

No. 10732

București 145 s 58 7 17

Până la publicarea noului regulament al rechizițiilor pentru procurarea de locuințe ofițerilor și funcționarilor de stat actualele comisiuni vor continua să aplice rechizițiile după aceleași norme ca și'n trecut, neavând nici o legătură cu legea pentru prelungirea contractelor de închiriere.

Subsecretar de Stat Bucșan

Putem adăuga că On. Minist. Just. Direcțiunea Judiciară cu No. 32.205 din 3 Mai 1927 a explicat, că rechizițiile nu intră în legea chiriilor. Tot așa Min. de Interne prin ord. No. 10.732 din 7 Mai, trimis Parchetului din Timișoară. (Vezi și ziarul „Dimineața” dela 15 Mai 1927).

Regulamentul pentru rechiziționarea locuințelor pentru funcționari și ofițeri

In „Monitorul Oficial” a apărut următorul regulament pentru rechiziționarea de locuințe necesare ofițerilor și funcționarilor de stat.

Art. 1. Toate rechizițiunile de locuințe, făcute în favoarea funcționarilor de Stat și a ofițerilor de către comisiunile mixte locale în Transilvania, Banat, Bucovina și Basarabia, pe baza jurnalului consiliului de miniștri cu Nr. 2435/923 și aflate în vigoare la data pro-

mulgării regulamentului de faţă, încetează, pe ziua de 23 Aprilie 1929, iar dela acea dată locuinţele rămân la dispoziţiunea proprietarilor putându le închiria prin liberă tranzacţie.

Art. 2. Până la data de 23 Aprilie 1929 nu se vor mai putea aplica noi rechiziţiuni de locuinţe decât exclusiv pentru funcţionarii de Stat şi pentru ofiţerii cari sunt veniţi într'o localitate din nouile teritorii, pentru a înlocui alţi funcţionari de Stat şi ofiţeri.

Funcţionarilor şi ofiţerilor noi veniţi se vor acorda pe cât posibil aceleaşi încăperi, foste ocupate de cei în locul cărora au fost transferaţi sau înaintaţi,

Art. 3. Funcţionarilor noi veniţi li se va putea acorda:

a) Dacă sunt necăsătorii o singură cameră.

b) Dacă sunt căsătorii două camere şi bucătărie.

c) Dacă au copii, 3 camere şi o bucătărie.

Art. 4. Nu se aplică rechiziţiune decât asupra unor încăperi găsite libere (neocupate), sau cari prisosesc necesităţilor stricte ale unui proprietar de imobil.

Încăperile cari servesc pentru prăvălii sau birouri nu pot fi rechiziţionate.

Nu se va aplica rechiziţia asupra camerelor deţinute, cu orice titlu, de un chirieaş.

Art. 5. Se scutesc de aceste noi rechiziţiuni locuinţele din imobilele cari sunt proprietatea:

a) Orfanilor.

b) Văduvelor, precum şi imobilele construite după 1921.

Art. 6. În comunele rurale nu se rechiziţionează imobile.

Art. 7. Chiria pe care este îndatorat să o plătească lunar funcţionarul de Stat sau ofiţerul pentru locuinţa ce i s'a rechiziţionat în condiţiunile regulamentului de faţă, se va stabili de comisiunea mixtă, după normele prevăzute în legea chiriilor pentru funcţionarii publici.

Neplata la timp a chiriei stabilite atrage după sine imediata evacuare, iar cel în culpă pierde dreptul de a i se mai rechiziţiona altă locuinţă în favoarea sa.

Art. 8. Comisiunile mixte locale de rechiziţiune, vor fi cele prevăzute în regulamentul de aplicarea legii rechiziţiunilor.

Art. 9. În contra hotărârilor comisiunilor mixte de rechiziţie, pronunţate dela data punerii în aplicare a prezentului regulament, părţile interesate pot face reclamaţiuni la ministerul de interne, în termen de 15 zile dela

primirea hotărârei.

Ministerul de interne le judecă pe baza avizului conform al consiliului superior administrativ, care se va pronunţa în termen de 15 zile dela completarea actelor.

Art. 10. Hotărârile comisiunilor mixte de rechiziţie, în contra cărora s'au făcut reclamaţiuni, în termenul citat mai sus, nu se vor executa, până ce nu se va pronunţa ministerul, asupra acestor reclamaţiuni,

INFORMAȚIUNI

*Noua lege a Chiriilor și Legea Proprietarilor comentate și adnotate de Corneliu Botez, consilier la Înalta Curte de Casație, în colaborare în ce privește doctrina și jurisprudența recentă cu Eugen A. Barasch avocat. Editura Alcalay București Calea Victoriei. Prețul 125 lei. Lucrarea dlui consilier Botez vine la timp pentru ajutorul rezolvării multor greutăți juridice ridicate de Noua lege a chiriilor; mai ales în Ardeal unde fața cu regimul rechizițiilor aplicabilitatea noii legi pare discutabilă. Continuând expunerea de motive, debaterile parlamentare, cât și mai ales jurisprudența la zi sub fiecare articol, această carte este indispensabilă dlor avocați și magistrați, cărora le-o recomandăm îndeosebi. Se găsește de vânzare la librăriile din Cluj și la autori în București. Odată cu restabilirea regimului dreptului comun devine de actualitate și *Legea proprietarilor* a cărui aplicare fusese suspendată în anul 1926, și de care se ocupă autorii în volumul pe care-l semnalăm.*

Va apare în cursul acestei săptămâni „*Noua lege a timbrului și impozitului pe acte și fapte juridice*” de Corneliu Botez consilier la Casație.

A apărut în editura Tipografiei „Cultura” Cluj, Str. Iuliu Maniu 8, ediția II. din lucrarea cunoscutului jurist Ardelean *Stefan Laday* „*Cărțile Funduare*”. Ediția întâi a acestei lucrări apărută în 1923 după ce fusese publicația ca articole de fond în „*Ardealul Juridic*” se coprindea numai analiza teoretică a dreptului tabular în lucrarea prezenta autorul ne-a dat pe lângă acea materie și analiza și interpretarea de la față a regulilor. Astfel lucrarea este complexă și tratată cu competența științată a autorului. Foarte importantă mai ales pentru juriștii vechiului regat, societăți de credit și autorități. Prețul 300 lei, se găsește de vânzare la „*Radio Reclame Românie*” Str. Regina Maria No. 18.

A apărut: *Opere complete în 4 mari volume* premiate de Academie Română cu marele premiu al Statului „*Gh. Assachi*”; *Codul civil adnotat* cu trimiteri numeroase la doctrina franceză și română și cu jurisprudența română complexă dela 1868 până la 1926, cu indexe alfabetice la fiecare articol, de *C. Hamangiu*, Consilier la Înalta Curte de Casație, directorul revistei juridice „*Pendectele române*”. Fiecare volum broșat 400 lei. Toate 4 volumele 1600 lei. Legate în pânză 2050 lei. Editura Librăriei Alcalay, Calea Victoriei 27 București.

RENUMITELE AUTOMOBILE

Au sosit
la magazinul
de automobile

IOAN N. JILESCU CLUJ,
STRADA REGINA MARIA NR. 16.

»NATIONALA«
SOC. GENERALA DE ASIGURARE IN BUCUREȘTI

Capital și fonduri de garanții
proprii peste 120
milioane lei

AGENTII IN TOATE ORASELE DIN TARĂ

INDUSTRIA SĂRMEI S. A. Cluj
Fabrica: Ghiriș

Fabricăm:

Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe, Cue de tot felul, Sârmă arsă,
arămită, Sârmă de oțel, Arcuri de mobile. Sârmă ghimpată, Agrafe.

Cereți ofertă dela singurul încredințat cu vânzarea produselor noastre:

FERARIA SOC. AN.
Cluj, Calea Victoriei No. 29.

Telefon: 4-40, 3-47. — Adresa telegrafică: „FERARIA” Cluj.